

**Wspomnienie o Profesorze Konstantym Strawińskim
(1892 - 1966)***

Dnia 17 sierpnia 1981 r. minęła 15 rocznica śmierci Profesora Konstantego Strawińskiego, znakomitego entomologa, badacza i nauczyciela akademickiego, wychowawcy wielu pokoleń przyrodników, jednego z organizatorów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Zainteresowania naukowe Profesora skupiały się wokół zagadnień faunistyczno-ekologicznych, dotyczyły głównie pluskwiaków różnoskrzydłych (*Heteroptera*).

Konstanty Strawiński urodził się 22 maja 1892 r. w Kursku (ZSRR) w rodzinie Wacława Hieronima Strawińskiego, doktora medycyny. Szkołę średnią ukończył w Chersoniu (1911). Studia akademickie odbywał w Charkowie, uzyskując dyplom

Prof. dr hab. Konstanty Strawiński
(1892 - 1966)

* Pani mgr Jadwidze Strawińskiej, wdowie po Profesorze, bardzo serdecznie dziękuję za udostępnienie materiałów.

magistra w 1917 r. na podstawie pracy „Razwitiye *Myriothela phrygia* F. (*Coelenterata*)”. Już w okresie studiów pełnił funkcję młodszego asystenta w Wyższej Szkole Rolniczej w Charkowie (od 1915 r.), pracując pod kierunkiem znanego rosyjskiego zoologa i entomologa, prof. I. Tarnaniego. W latach 1917-1921 był starszym asystentem Katedry Zoologii Bezkręgowców przy Uniwersytecie Charkowskim.

W latach 1922-1931 pracował w Katedrze Entomologii i Ochrony Lasu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie pod kierunkiem znanego entomologa, prof. Z. Mokrzeckiego. W tym okresie przygotowywał pracę „Historia naturalna korowca sosnowego — *Aradus cinnamomeus*”, na podstawie której uzyskał doktorat na Uniwersytecie Poznańskim (1927). Promotorem tej pracy był prof. J. Grochmalicki, a egzaminatorami profesorowie A. Jakubski i J. Paczowski. W 1939 r. na podstawie pracy „Badania nad fauną pluskwiaków drzew i krzewów w Polsce” habilitował się na Wydziale Leśnym Politechniki Lwowskiej.

W czasie okupacji Profesor K. Strawiński pracował jako robotnik rolny, a następnie jako entomolog w Stacji Ochrony Roślin przy Lubelskiej Izbie Rolniczej. Po odzyskaniu niepodległości, w lipcu 1944 r., brał czynny udział w organizowaniu Liceum Rolniczego przy Izbie Rolniczej jako jego dyrektor. W sierpniu 1944 r. powołany został do organizowania Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. W listopadzie 1944 r. został mianowany przez Krajową Radę Narodową profesorem zwyczajnym przy Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UMCS. Wówczas zorganizował Zakład Biologii, przemianowany na Zakład Zoologii Szczegółowej i Entomologii, a następnie na Zakład Zoologii Systematycznej i Katedrę Zoologii Systematycznej. Funkcję Kierownika Zakładu i Katedry pełnił do października 1962 r., tj. do czasu przejścia na emeryturę. Nadto sprawował funkcję: dyrektora Instytutu Zoologicznego (1952-1964), dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego (1944-1945) i prorektora UMCS (1945-1947).

Profesor K. Strawiński miał istotne zasługi w organizowaniu nauki polskiej. Jako członek Podsekcji Biologicznej brał czynny udział w przygotowaniach do I Kongresu Nauki Polskiej, jako przewodniczący uczestniczył w pracach Komisji Ochrony Roślin przy Radzie Naukowej Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych. Współpracował także z Państwową Radą Ochrony Przyrody. Był członkiem Komitetu Zoologicznego PAN i wieloletnim prezesem Polskiego Towarzystwa Entomologicznego oraz przewodniczącym Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Zoologicznego i Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. M. Kopernika.

W 1954 r. Profesor K. Strawiński został redaktorem naczelnym Polskiego Pisma Entomologicznego, a w 1956 r. redaktorem Sekcji C (Biologii) *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska* w Lublinie. Funkcje te sprawował do 1966 r.

Na szczególne podkreślenie zasługuje działalność dydaktyczna Profesora — był promotorem 57 prac doktorskich oraz recenzował 22 prace habilitacyjne. Również Jego dorobek naukowy jest bardzo duży. Łącznie jest autorem lub współautorem 359 publikacji, z czego 8 ukazało się pośmiertnie. Pracami oryginalnymi było 79 publikacji, które dotyczyły głównie takich dziedzin, jak faunistyka, biologia i zoogeografia. Prace te opierały się głównie na materiale dużej grupy owadów — *Heteroptera*. Opublikował także bardzo dużo prac popularnonaukowych, sprawozdań, biografii, szkiców historycznych (261) oraz był autorem i współautorem 19 podręczników zoologii, ochrony roślin i kluczy do oznaczania owadów. Pełny wykaz publikacji zamieszczony został w *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*, sectio C, vol. 20, Lublin 1966, s. 1-16. Natomiast prace opublikowane pośmiertnie, a więc nie uwzględnione w wykazie, zestawiono niżej.

Profesor K. Strawiński za czynną i owocną działalność był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany: Orderem Odrodzenia Polski IV kl. (19 VIII 1946), Złotym Krzyżem Zasługi (28 IX 1954), Medalem X-lecia Polski Ludowej (22 VII 1955), Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (24 V 1957), Złotą Odznaką Honorową „Zasłużony popularyzator wiedzy TWP” (15 III 1960) i Złotą Odznaką XX-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (23 X 1964).

Mimo rozlicznych obowiązków naukowo-dydaktycznych i organizacyjnych na uczelni, Profesor każdą wolną chwilę poświęcał umiłowanej nade wszystko entomologii. Zbierał, preparował, oznaczał owady oraz prowadził rozległą korespondencję z entomologami o podobnych zainteresowaniach. O świecie owadów mówił z wielkim zapałem, dlatego też umiał wzbudzać wśród młodzieży akademickiej i swoich współpracowników umiłowanie przyrody. Miał dość bogate zbiory entomologiczne, które zostały przekazane Zakładowi Zoologii UMCS. Pamięć o Profesorze K. Strawińskim jest nadal żywa. Jego współpracownicy z Zakładu Zoologii i Ochrony Przyrody, byli studenci i ci wszyscy, z którymi współpracował, wspominają Go jako człowieka wielkiej miary, prawego, zawsze życzliwego i nadzwyczaj skromnego.

PRACE WYDANE POŚMIERTNIE

1. Materiały do fauny *Tingidae* (*Hemiptera-Heteroptera*) Polski z uwzględnieniem nowych stanowisk. Ann. Univ. Mariae Curie Skłodowska, sectio C, 21: 27 - 47 (1967).
2. (współautor L. Bogutyn) Heteropterofauna zbiorowisk roślinnych łąkowych i leśnych w okolicy Parczewa (Polesie Lubelskie). Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio C, 21: 63 - 74 (1967).
3. *Hemiptera-Heteroptera* szczo wymahajut'wołogich umow seredowyšca. Wsnyk Lwiwškoho Uniwersytetu, Serija biologiczna, 3: 3 - 5 (1967).
4. Pluskwiki różnoskrzydłe (*Hemiptera-Heteroptera*) znajdujące warunki bytu na pniach drzew. Folia Forestalia Pol., seria A, 15: 277 - 285 (1969).
5. Świat zwierzęcy. W: Zamość i zamojszczyzna w dziejach i kulturze polskiej. Zamojskie Tow. Przyjaciół Nauk, Zamość 1969, 77 - 86 s.
6. (współautor I. Sienkiewicz) Połuźestkokryłyje (*Hemiptera-Heteroptera*) sobrannyje w Bołgarii. Izwiestija na Zoologičeskija Institut BAN, 33: 209 - 211 (1971).
7. *Hemiptera-Heteroptera* spotykane na dębach. Pol. Pismo entomol. 44: 817 - 826 (1974).
8. (współautor rozdziału) Owady-Insecta. W: Zoologia. Bezkręgowce. Warszawa 1973, 2: 218 - 329 s.

Zdzisław Cmoluch